

ВАЕННЫЯ АДНОСІНЫ Ў ВКЛ У ДРУГОЙ ПАЛОВЕ XVI СТАГОДДЗЯ

В.Р. Анціпенка

У другой палове XVI ст. на Беларусі вяліся ваенныя дзеянні ў выніку Лівонскай вайны і паўстання Налівайкі. Абавязковая воінская служба была неад'емнай часткай грамадзянскага жыцця ВКЛ XVI ст., і ўдзел войска ВКЛ у вышэйпералічаных падзеях паказаў яго баяздольнасць. Тэарэтычна, дзякуючы разведцы і контрразведцы, магчымасць напярэдзіць ці пасляхова супрацьдзейнічаць была, але практычна ажыццявіць было немагчыма.

“Ваенная лесвіца”, пачынаючы вялікім князем і панамі-раднымі і канчаючы шляхтай і іх слугамі, дзейнічала замаруджана.

У войску было шырока распаўсюджана дзэзерціства, п'янства, што не магло станоўча адбіцца на умацаванні дысцыпліны і ваеннай падрыхтоўкі. Самавольнае нез'яўленне на збор войска ці ад'езд з яго, спазненні, уцёкі з

поля битвы, злоупотребление службовым становищем, погромы населения, рабование местного населения и иные. были обычной з'явай.

Перемоги войска ВКЛ были обусловлены добрыми боевыми качествами наёмникаў, што ваявали на яго баку. Шляхецка-служилое войска адыходзила на другі план. Обычная, яно выкарыстоўвалася ў палявых битвах і сутычках, пікетаванні, ахове, зборы харчавання і фуража.

Военные деяния ў др. п. XVI ст. войска ВКЛ вяло з пераменным поспехам, аднак ва ўмовах функцыянавання тагачаснай палітычнай сістэмы яно ішло па шляху сваёй далейшай эвалюцыі.